

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՍԿՈՆՆԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Երկար ժամանակէ հետէ զանազան տեղեր իմ տիրելի աղբիւս Օրիորդաց դաստիարակութեան համար աշխատելով իմ պատուոյս բարձր եւ միայնգամայն հաւատարմաբար աշխատութեանցս համար ըստ բաւականին վկայագրեր ստացած եմ, ինչպէս նաեւ մեծ պատիւ կը համարեմ մասնաւորապէս յիշել թէ մեր սիրելի Սրբազան Հայրիկը՝ ու գերապատիւ Մէսրոպ Սրբազանը աղբիւս այս երկու նշանաւոր յարգելի Սրբազան անձինք՝ անձամբ կենդանի վկայներ են ինձ համար ։

Ուստի թէ փորձառութիւնս՝ եւ թէ զանազան պարագայներ ստիպեցին զիս աղբիւս Օրիորդաց համար ըստ կարի օգտակար եւ կարգաւորեալ գիշերօթիկ եւ ցերեկեայ համազգային վարժարան մը բանալ թաղիս մէջ, քաջայայտ լինելով որ թաղիս Մեծարդոյ աղետալանք Օրիորդաց համար Օրինաւոր վարժարանի մը կարեւորութիւնն ունին, եւ թէ պէտ Մանգու մէ լրացրով քանիցս աղջարարեցինք առ յարգելի հասարակութիւնս թէ 1871 Սեպ. 6 էն կովկասը դպրոցիս, բայց ցաւ ի սիրտ կը հարկադրեմք յայտնել թէ Մանգու մէջով բրած աղջերներու հետոյ զըզրուցիս յառաջադիմութեան արգելիչ անակրեւկայ եւ մեծ խռնայոտ մը ունեցանք որով ալ պահ մը դադրեցայ լրացրած մէջ դպրոցիս համար պետք եղած խաղերն ընել, իսկ այժմ նոյն մեծ խռնայոտն վերցուած լինելով՝ եւ այսուհետեւ վարժարանիս անկախ տէր՝ եւ աղետ տնօրէնն ըլլալով ուղած բարեկարգութիւններս աղաքաբար գործելու կարող եմ. մինչդեռ առաջ անկարող էի այս մասին, ու թէ առողջութիւնս վերստին ստացայ, այնպէս որ լիովին կարող եմ, քաջ հսկողութիւններ ընել դպրոցիս յառաջադիմութեան ընթացքին, Հաւանական է արդարեւ որ հասարակութեան մէջ ոմանք երկմտին դպրոցիս որ եւ է ընթացքին կամ մեր կարողութեան նկատմամբ ասոնց կը պատասխանեմ թէ՛ փորձը ամենադիւրինն է ։

Մեր վարժարանին մէջ աւանդուելիքներն հետեւեալներն են, Հայերէն, Տաճկերէն, Յունարէն, Գաղղարէն, Անգղիարէն, Աշխարհագրութիւն, թուաբանութիւն, աղբիւս պատմութիւն, բնական գիտութիւն, Պար, բիւսնոս, Երաժշտական վարժութիւն, թէ Օսմանցիի եւ թէ Եւրոպական ներդաշնակ եղանակներ, ու ընտիր օգերաշնորհ վարժութիւններ ։ Ձեռագործք, Կար, ու ձեւ ամեն ճիւղերով, զանազան տեսակ ծաղկաշինութիւն, Եւ իդական սեռին գլխաւոր ուսմունքն եղող անտեսագիտութիւն ։ Սրբազան Հայրիկէն կրօնագիտութեան համար հմուտ ֆահանայ մը պիտի խնդրենք ի հարկին ։ Իւրաքանչիւր դասատու նշանաւոր պարկեշտ եւ կարող անձինք պիտի ըլլան ։ Գիշերօթիկ Օրիորդաց հանդերձներն համաձայն եւ պարզ պիտի ըլլան, եւ մեր սրբազան պարտաւորութիւնը համաձայն աշակերտունեաց բարձրն ու վարուող համար լաւ հսկողութիւն պիտի ընեմք ։ Գիշերօթիկները առաւօտուն թէ՛յ՝ ու պահիր հաց նախաճաշիկ պիտի ընեն ։ Կես օրին մէկ տեսակ մսեղէն կերակուր ու պտուղ պիտի ճաշեն, երեկոյին երկու տեսակ՝ մին մսեղէն եւ միւսը բանջարեղեն կերակուր, եւ մէկ տեսակ պտուղ ։ Ասոնց առողջութեան մասին մայրական խնամք հսկողութիւն պիտի ընեմք ։ Գիշերօթիկներուն տարեկան վարձքը պիտի ըլլայ տարին 36 ոսկի Օսմանեան, վեց ամսականը կանխիկ վճարելով ։

Միայն ցերեկուան համար ալ աշակերտուելիք պիտի ընդունին՝ ամիս առ ամիս կէս Օսմանեան ոսկի կանխիկ վճարելով ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզողները կրնան առ մեզ գիմել ։

Տարին մէկ անգամ քննութեան հանդէս պիտի ունենանք ։ Ահաւասիկ վարժարանիս նկատմամբ որ եւ է տեղեկութիւն պարունակող յայտարարութեամբ կը ծանուցանեմք առ յարգելի հասարակու-

թիւնն որ իրենց զաւակունքը մեր խնամուցը՝ եւ մեր հովանաւորութեան տակ կը թուրեման յանձնել կը բարեհաճին՝ վաղ ընդ փոյթ մեզ նամակաւ իմաց տան, նուցա անուանքը վարժարանիս տոմարին մէջ անցնելու ։ Լի եւմք աներկբայ յուսով որ պիտի գոհացնեմք զյարգոյ հասարակութիւնն ։ Անձնուէր պարտականութեամբ նոր տարուոյս սկիզբէն վարժարանիս դեկը ձեռք պիտի առնեմք, եւ պատահական հոգմերու եւ փոթորիկներու դէմ մաքառելով պիտի ջանանք զայն ուղիղ նաւահանգիստն ուղղելու ։

Կարգադրութիւնը մինչեւ յառաջիկայ տարեգլուսն պիտի աւարտին, եւ դասերը ծննդեան տօնէն զինի պիտի սկսուին անմիջապէս ։

Վարժարանիս բնակութեան տեղին է Կ. Պօլսոյ Գուլ զաբուի նշաննի փողոց թիւ 82 ։
1871, դեկտ. 22 ։

Անկախ Տնորէն ։
Ոսկանեան Օրիորդաց վարժարանի ։
Սինեմ Ոսկանեան ։

ԻՎԱՆԱԹ

Միւստի թէ մշտնադէպ պէտք Զարգախանէյի ամբիւրէն րէսթիւնիլը ֆէնին իլէ մէշըուլ պուլունան, Արախանան Յակոբ աղա, պու. տէֆա Ասիմանէտէ Զուհաճը խաննապ պիր օտա քուշառ խեյրէք, օտայը մէղքերուէ մինեաթուրատան մաստէ հէր տիւրլու րէսթիւն հաղաճաղընը Ասիմանէ անկախէն իրան խեյր ։

Միւստիլէյ շուհա մէնէլէրտէն պէրու Զարգախանէյի ամբիւրէնէ գաթի Շահանէյին Կուշուճու պաշընը միւթէլէֆա Պօղաս պէյէ րէսթիւնիլը իթմիշ օլտուղուտան, թէշիթէ բաղլէթ պուլունան միւշլէրլէրի խօշնուտ խեյրլէր օլտուղուտու միւստիլէյ պէյան խեյր ։

ԷՅԼՄԻՆԵ ԵՆԻՐԵՔ

Պիր Պասթիլ Հիքեպէյի
Միւթէրլու
Գիշերձիւ Գ. Լիւսճեմա
1871

Սթանպոլ ։

Իշ պու մասալ քիթապը Մանգու մէջ է ֆքեար թապխանէսինտէ, վէ սայըր քիթապը տիւրքեանլարնտա 13 զուրուշա սաթըրմագտա տըր ։

Մէղքերու քիթապ 424 սահիֆէտէն իւ պարէթ տիր ։

ՆԵՄԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՐ
Հ. ՂԵՆՈՆԻՒՅ. Վ. Մ. ԱԼԻՇԱՆԵԱՆ
Գ. Պրակ.
Վ. ԵՆԵՏԻԿ
Ի Տպարանի Ս. Ղադարու ։

Իշ պու թասլիլի տէֆթէրլէրին իւչիննիսիւ, թասլ ու նէշ օլտուտուշ օլտուտուտան, Ղալաթատա Սըղթա խանընտա վէ սայըր քիթապը տիւրքեանլարնտա սաթըրմագտա տըր ։

Պու իւշ տէֆթէրլէրտէ, Անատուշ նուն հէր պիր թարաֆնտա պթիլ պինալարն սուրէթլէրի պուլունմագտա տըր ։

ԳԱՂՂԻԱ ԵՆ ԲՐՈՒՄԻԱ
Ճակատամարտը.
Մասն երրորդ ։

Քէզալիք իշպու րիսալէրլին իւչիննիսիւ, թիւրտի, ճիւղ ճիւղ պարզմագտա օլուպ, մուհարէպէլ տաթիլի թարիֆ վէ պէյան խեյր ։ չիւմիլէ գատար օն իւչիննիսիւ ճիւղ ճիւղ չէպմըշ վէ ալթիշար փարա Սըղթա խանընտա վէ սայըր քիթապը տիւրքեանլարնտա սաթըրմագտա տըր ։

ՓԱՓԱ
Վ. ԵՆՆԻՒՅ ԵՆԻՒՅ
ՎԱԹԻԳԱՆ ՄԵՃԻՒՅ ՌԵՄԵՏԻՍԵՏԵ
ՄՕՆՍ. ԵՐՈՋՄԱՅԻՐ
Նամ բիւզոպուտուն իրաւ իլէպիլի նութիք
Թիւրքիսթիւ Ա. Ա. ։

Իշ պու րէսալէ հէր զաղէթա սաթմալարտա վէ քիթապը տիւրքեանլարնտա 100 էր փարպա սաթըրմագտա տըր ։

ՄԻՆԵՐԵԼԱՊԱԹԻՒԼ
ՄԻՆԵՐԵԼԱՊ

Մէղքէպէր իշին.
Եսէրի
ՅԱԿՈՒ. Յ. ՓԱՇԱՅԱՆ

Սաստէթլու Կէօշէ գատէ Յակոբ է-ֆէնտինին մախտուտու. նէճապէթ մէշլուտլէրի

ԱՆՏՈՆ ՎԱՀԱՆ

էֆէնտինին նամընա իրաւ օլունմուշ տուր ։

Լիսանը թիւրքի վէ էրմէնի հրուֆաթը իլէ թէմիլգէն պասըմըշ օլարադ, 10 զուրուշա Ստանպոլուն հէր քիթապը տիւրքեանլարնտա վէ քէօրիւ պաշընտաքի ֆաղինտա սաթըրմագտա տըր ։

Ա Չ Դ

ԳԱՂՏԵՐԻ ՍԻՐԱՀԱՅ
Կամ
ԱՐԱՐԱՏԱՅ ԱՅՏԵԼՈՒՆ
Վիպասանութիւն

Համարձուայ Ա. Կարեան

Այս վիպասանութիւնը հինգ հատորէ պիտի բաղկանայ, որուն Ա. հատորն արդէն հրատարակուած, եւ Բ. հատորն ալ մամուլ տակ է, որ մօտ օրերս պիտի հրատարակուի ։

Ամբողջ գործոյն գինն է բաժանորդաց համար մէկ արծաթ մէճիտ ։

Իւրաքանչիւր հատորը մէկ քառորդ մէճիտ ։

Բաժանորդակրութեան տեղերն են Չաղմաղճըլար եօզուշու Յարութիւն Մարգարեանի 25 թիւ գրատունը Մանուկ բաշա Պօյաճի Մանուկ աղային 208 թիւ խանութը եւ բոլոր Հայ գրախանոց քով հասով կը ծախուի ։

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷՐԱ ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՅԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԵՂԱՅԱՆԵԱՆ ԵՆՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ԺԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԳԱ ԷՃՁԱԽԱՆԷ ՎԷ ՏԷՐՈՋԻԹՈՍՈՒ

ԻՍԹԱՆԳՈՒ ԵՆԵՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԵՆՏԵ ՆԵՄԵՐՈ 16

Կէրէք մէղքերու մաղաքատա սարճա պիր տէ եհնի էճախանէ քուշառ վէ թախա սիւսի իլէ թաղէլիլի վէ էսվէնլիլի ճէնէթլէ միւշլէրլէրլին խօշնուտ խեյրէք սուրէթլուտէ հէր նէլի էճաղար սաթըրմագտա վէ կէրէք Կօշառտա 111 նիւմէթուլ էճաղան նէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնթլէ, վէ կէրէք Եւրիւն օլարադ, հէմ պահաճա էսվէն, վէ հէմ սալա հիլէսիլ օլմաղ շարթը իլէ, աթիտէքի էճաղար ֆիրուլթ օլունմագտա տըր ։

Ձէլիկ շուրուպլարը էնայի թիւրլիսիւ, քէզալիք չէլիք շարապլար, պալըք ետաղարը, չիւօլաթար, իքսիլիք, մասէն սուլարը, գընալընա շարապլարը քեաթիֆէսի չէլիք օլմաղ գալլիլէ. միտէյէ գուլլէթ վէրիճի Գաղաս գահիլէսի, ալա չիւօլաթար, հէր նէլի պօրտ շարապլարը, մասէն սուլարը, վէ հիլ պիր հիլէսի օլմայան պիրիճի պալըք ետաղար. քէզալիք գօգուլու էչիսար, գատըք պաղար, գօրսէ, քէչի մէմսի, թէշըլէլէր, տիւրլի տիւրլիս պաղար, վէ հէր տիւրլիս գատը վէ էրքէք խաթալըղարը իշին հէր նէլի էլաթար, Անլիլիսան կէվրէյի հէր ճինտէն գըլէ իլէ գուլթու իլէ պուլունմագտա վէ սայլը տիւրքեանլարտա էսվէն ֆիլաթ իլէ սաթըրըր իրան օլունտուր ։

Քէզալիք էօքսիլիսիլ իշին եհնի իրաւ օլունմուշ օլուն շուրուպլարտա մաստա բէք չօգ բրօլար իլէ ֆայտալը օլտուղու թաստիլ օլունմուշ, խալիս վէ թաղէ սալա բարնա շուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Ասիմանէտէ պուլունան էճաղարա, վէ տաշարալարտա պուլունան էճաղար վէ հէքիլէրէ զալլէլէ էսվէն ֆիլաթլէ սաթըրմագտա տըր ։

Մէղքերու քեաթիֆէյի ֆիրուլթ օլունմուշ էճաղար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրանէն էն մէշուր ֆայրիլալարնտա Ժ. Գուրլինի ֆայրիլալարնտա, վէ կէրէք Պէրլինտէ, Միլանտա, Վիլնիանտա, ֆարիտէ վէ Նիպիստա պուլունան մէշուր ֆայրիլալարտա կէթիլիլմէքտէ տիր ։

ՕՐԱՅՈՅՑ

1872

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՒՐԵՃԱՆ

Մասնաւորապէս կը ծախուի՝
յիշեալ տալարանը, ֆինճանճըլար
Եօգուշու րիւղա փաշա խան
թիւ 3 ։

Նաեւ՝ Գիւրքէիլ խան Մարգարեան
Յարութիւն աղային Գրատունը, Մէր-
ճան՝ Պաղտասար աղային խանութը ։

Հատը 20 փըյ է ։

Լրագիր ցրուողներուն քով ալ կը գտնուի, բայց ասոնք հատով ծախելուն գինն աւելի է ։